

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

ในการทำวิจัยครั้งนี้ เพื่อต้องการศึกษาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษากับงานด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุดรธานี เขต 3 มีวิธีดำเนินการตามลำดับ และขั้นตอน ดังนี้

1. ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. ขั้นตอนการสร้างแบบสอบถามเครื่องมือในการวิจัย
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน ครูที่ปฏิบัติงานด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุดรธานี เขต 3 ปีการศึกษา 2547 จำนวน 4,579 คน จากจำนวน 232 โรงเรียน โดยแยกเป็น

1.1 ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 232 คน

1.2 ครูที่ปฏิบัติงานด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

จำนวน 2,421 คน

1.3 คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 1,926 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูที่ปฏิบัติงานด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุดรธานี เขต 3 ปีการศึกษา 2548 จำนวน 355 คน ซึ่งได้จากการเปรียบเทียบสัดส่วนประชากรกับตารางเครีจซี่ และมอร์แกน (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 40) เลือกกลุ่ม

ตัวอย่างโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โดยจำแนกเป็นผู้บริหารสถานศึกษา ครูที่ปฏิบัติงานด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 355 คน ดังรายละเอียดที่แสดงไว้ตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวนประชากร และกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ตำแหน่ง ขนาดของ โรงเรียน	ผู้บริหาร		ครูที่ปฏิบัติงานด้าน ความสัมพันธ์กับ ชุมชน		คณะกรรมการ สถานศึกษาขั้น พื้นฐาน		รวม	
	ประชากร	กลุ่ม ตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่ม ตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่ม ตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่ม ตัวอย่าง
ขนาดเล็ก	160	12	1,175	91	1,134	88	2,419	191
ขนาดใหญ่	72	6	1,246	97	792	61	2,110	164
รวม	232	18	2,421	188	1,926	149	4,579	355

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม ซึ่ง แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพ ของผู้ตอบแบบสอบถามเป็นแบบสำรวจรายการ (Checklist)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ เกี่ยวกับบทบาทของ ผู้บริหารสถานศึกษากับงานด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุดรธานี เขต 3 ตามแบบของลิเคิร์ต (Likert Rating Scale)

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามแบบปลายเปิด เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการปฏิบัติงานด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุดรธานี เขต 3

ขั้นตอนการสร้างแบบสอบถามเครื่องมือในการวิจัย

ในการสร้างเครื่องมือสำหรับการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษา เอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

2. กำหนดประเด็นหลักของเครื่องมือด้านต่าง ๆ แล้วนำเสนอคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบ ปรับปรุงแก้ไข และข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

3. นำเครื่องมือที่ปรับปรุงแก้ไขจากคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน คือ

3.1 นายสุวรรณ นุราณ ค.ม. (การบริหารการศึกษา) ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านเหล่าหลวง พิจารณาโครงสร้างและภาษา

3.2 นายพงษ์ศักดิ์ กองอาษา ค.ม. (การบริหารการศึกษา) ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านห้วยปลาโด พิจารณาความครอบคลุมของเนื้อหา

3.3 นางกัลยาณี ยมศรีเคน ศษ.ม. (วัดผล และประเมินผลการศึกษา) ครู คศ. 2 โรงเรียนบ้านเหล่าอุดม พิจารณาเครื่องมือและสถิติที่ใช้

4. นำเครื่องมือมาปรับปรุงแก้ไขตามที่ผู้เชี่ยวชาญได้ให้ข้อเสนอแนะ แล้วนำเครื่องมือเสนอต่อคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความสมบูรณ์

5. นำเครื่องมือที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปทดลองใช้ (Try-out) กับผู้บริหารโรงเรียน ครูที่ปฏิบัติงานด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุดรธานี เขต 3 จำนวน 60 ชุด แล้วนำผลที่ได้มาหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีการ ครอนบัค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.96

6. จัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการวิจัยต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ขอนหนังสือรับรองจาก บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

เพื่อขอความอนุเคราะห์ไปยังสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุดรธานี เขต 3

2. ขอนหนังสือจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา อุดรธานี เขต 3 ไปขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

3. ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามไปยังโรงเรียนต่าง ๆ แจก และรับคืนด้วยตนเอง ตามเวลาที่กำหนด

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้รับจากกลุ่มตัวอย่าง มาวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป โดยดำเนินการ ดังนี้

1. นำแบบสอบถามทั้งหมดมาตรวจสอบความสมบูรณ์
2. นำแบบสอบถามตอนที่ 1 มาวิเคราะห์ข้อมูลและหาค่าร้อยละ (Percentage)
3. นำแบบสอบถามตอนที่ 2 ซึ่งเป็นแบบสอบถามแบบประมาณค่า (Rating Scale) โดยกำหนดค่าระดับของพฤติกรรมตามแบบของลิเคิร์ต (Likert Rating Scale) ตามเกณฑ์ ดังนี้

5 หมายถึง มีระดับปฏิบัติงานมากที่สุด

4 หมายถึง มีระดับปฏิบัติงานมาก

3 หมายถึง มีระดับปฏิบัติงานปานกลาง

2 หมายถึง มีระดับปฏิบัติงานน้อย

1 หมายถึง มีระดับปฏิบัติงานน้อยที่สุด

แล้วนำมาวิเคราะห์ข้อมูล และนำเสนอในรูปของตาราง ซึ่งจะแสดงจำนวนค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) และความหมายของค่าเฉลี่ย ซึ่งการแปลความหมายของค่าเฉลี่ยที่คำนวณได้ถือตามเกณฑ์ ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545 : 100)

ค่าเฉลี่ย	การแปลความหมาย
4.51 - 5.00	มีระดับปฏิบัติงานมากที่สุด
3.51 - 4.50	มีระดับปฏิบัติงานมาก
2.51 - 3.50	มีระดับปฏิบัติงานปานกลาง
1.51 - 2.50	มีระดับปฏิบัติงานน้อย
1.00 - 1.50	มีระดับปฏิบัติงานน้อยที่สุด

4. วิเคราะห์ผลการเปรียบเทียบระดับการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษาด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุวครธานี เขต 3 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน ครูที่ปฏิบัติงานด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาที่มีขนาดแตกต่างกันทั้งโดยรวมและรายด้าน ด้วยการวิเคราะห์ความแปรปรวน 2 ทาง (Two - way Anova) ในกรณีที่มีนัยทางสถิติทดสอบความแตกต่างรายคู่โดยวิธี S (S - Method) ของเซฟเฟ

5. วิเคราะห์ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการปฏิบัติงานด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุวครธานี เขต 3 โดยการหาค่าความถี่ และร้อยละและเขียนบรรยายข้อมูลในเชิงพรรณนาวิเคราะห์

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพแบบสอบถาม
  - 1.1 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้สัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach)
2. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่
  - 2.1 ค่าความถี่ (Frequency)
  - 2.2 ร้อยละ (Percentage)
  - 2.3 ค่าเฉลี่ย (Mean)
  - 2.4 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
3. สถิติที่ใช้ทดสอบสมมุติฐาน ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวน 2 ทาง (Two - Way Analysis of variance) เพื่อเปรียบเทียบระดับการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษากับงานด้านความสัมพันธ์ระหว่าง โรงเรียนกับชุมชนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุวครธานี เขต 3 ตามความคิดเห็นของ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูที่ปฏิบัติงานด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในโรงเรียนที่มีขนาดแตกต่างกันทั้งโดยรวม และรายด้าน
โดยในกรณีที่มีนัยทางสถิติทดสอบความแตกต่างรายคู่โดยวิธี S (S - Method) ของเซฟเฟ